Vážená paní
Ing. Simona Piperková
náměstkyně primátora
Statutární město Ostrava
Prokešovo nám. 8
729 30 Ostrava

Brno 21. 6. 2013

Věc: Odborné posouzení dokumentu Strategie fungování Galerie města Ostravy

Strategie fungování Galerie města Ostravy (MGO) a jejího dalšího rozvoje byla vypracována předním českým odborníkem na galerijní a muzejní management Doc. PhDr. Ladislavem Kesnerem, PhD. Předložený záměr je vyústěním dlouhodobé diskuse o nutnosti zřízení galerijní instituce nesbírkového typu v Ostravě a je velmi chvályhodné, že v tuto chvíli se podařilo dosáhnout politického konsenzu, který umožňuje dlouhodobý záměr realizovat.

Pro realizaci záměru městské galerie je velmi užitečné, že cíle, se kterými je nová instituce spojována, jsou velmi vysoké: orientace na důležité reprezentanty evropské výtvarné scény a na zásadní osobnosti ostravského regionu. Stejně tak zásadní je, že galerie je v dokumentu vnímána jako svého druhu specifický nástroj, který může velmi účinně napomoci při hledání nové identity Ostravy a jejího regionu. Vážnost celého záměru dokládá fakt, že město Ostrava deklarovalo ochotu dotovat činnost instituce na české poměry poměrně velkorysou částkou.

Záměr iniciovat vznik nové městské galerijní instituce nesbírkového typu vnímám jednoznačně pozitivně a její realizace přinese celou řadu impulzů důležitých pro transformaci Ostravy a jejího regionu. Přesto bych si dovolil upozornit na několik nejasných nebo sporných bodů, které můžou v zpomalit rozjezd prestižní instituce nebo dlouhodobě komplikovat její chod.

Nejproblematičtějším bodem je fakt, že navržený materiál nezdůrazňuje nutnost velmi pečlivé a promyšlené komunikace s odbornou a širokou kulturně orientovanou veřejností na regionální úrovni. Je to nezbytně nutné, protože právě k této části veřejnosti budou aktivity instituce směřovány a z touto částí veřejnosti bude interakce mezi MGO nejživější a bude také ovlivňovat podobu a fungování galerie. Nedocenění závažnosti komunikace s veřejností je ostatně patrná také z reakcí některých reprezentantů ostravské kulturní a výtvarné scény, které projednávání záměru realizace MGO v zastupitelském orgánu města Ostravy v současné době provází. Ne úplně šťastný postup předznamenává i text strategického dokumentu, který za rizika v rámci SWOT analýzy uvádí *„zpochybňování smyslu a činnosti MGO a poškozování jejího veřejného obrazu některými zájmovými skupinami"*. Úspěšnost MGO je také dána tím, v jaké míře bude zázemím a reprezentací pro místní uměleckou scénu.

Za nedostatečně rozvedenou pasáž strategického materiálu považuji tu část, ve které se uvádí právní

subjektivita zřizované instituce (zájmové sdružení právnických osob) a vylučuje se jedna v našich podmínkách obvyklá forma v podobě příspěvkové organizace. Jako důvod se uvádí skutečnost, že město nedisponuje vhodným objektem pro činnost MGO z tohoto důvodu je nutná kooperace s dalšími partnery, kteří tento nedostatek dokáží kompenzovat. Z ekonomické části analýzy přitom ale vyplývá, že jediným plátcem v rámci zájmového sdružení bude pouze město Ostrava. Doporučoval bych proto v této části posílit schopnost argumentace, která by vylučovala dezinterpretaci záměru kooperace města s dalšími partnery.

V tomto ohledu by bylo velmi vhodné více objasnit vazby a záměry, které budou v rámci zájmového sdružení panovat. V posledních dvou letech se na české umělecké scéně poměrně vzrušeně debatuje o „komercionalizaci veřejných galerií" i na pozadí nejviditelnějších negativních příkladů rozmělnění „veřejného a soukromého", kterými byl vstup aktivit soukromého subjektu Artbanky v podobě muzea AMoYA do jednoho z objektů, který spravuje Galerie hlavního města Prahy, p. o. Stejně tak velmi negativně reflektovaným příkladem je prosazování parciálních a soukromých zájmů v rámci správy Nadace českého výtvarného umění a hospodaření s výstavní síní Mánes. Bylo by ke škodě věci, kdyby nevyjasnění vazem a motivací uvnitř sdružení mělo komplikovat rozjezd celého chvályhodného projektu.

Dramaturgie MGO je naznačena pomocí velmi slibných jmen, které operují na evropské i světové scéně a naznačený rozpočet a ekonomická rozvaha by mohla být důležitým předpokladem pro jejich naplnění. Z této na vysokou evropskou kvalitu orientované dramaturgie poněkud vypadává projekt Smalt Art, jehož zařazení patrně vychází vstříc jednomu z členů zájmového sdružení, kterým je Dolní oblast Vítkovice, jehož členem jsou také Vítkovice a. s., které jsou pořadatelem festivalu Smalt Art. Tento festival má určitě svoje místo v rámci industriální tradice Ostravy, ale jeho význam není natolik zásadní, aby každoročně doplňoval program galerie. Doporučoval bych větší uvážlivost při hledání dramaturgické náplně i z toho důvodu, že pro některé zmíněné umělecké osobnosti není příležitost vystavovat prvořadým motivem. Tím stejně důležitým je i to, jakou úroveň a programovou vyváženost má oslovující instituce.

Ve strategickém materiálu je kladen zcela správě důraz na doprovodné programy, která mají být dalším komunikačním nástrojem mezi MGO a veřejností. Na základě svých zkušeností bych ale doporučoval zamýšlet se také na zřízení speciálního pracovního místa, v rámci kterého by se pověřená osoba věnovala tvorbě doprovodných programů. Ponechat tuto důležitou součást činnosti MGO na externí spolupráci může vést k velmi neurčitému výsledku.

Zpřesňující rozvahu by si zasloužila i ta část, ve které se autor strategického materiálu Ladislav Kessner věnuje spolupráci MGO s dalšími subjekty. Bez větší analýzy jsou pro možnou spolupráci vytipovány galerijní instituce v ČR a sousedních zemích a poukazem na nevhodnou konkurenci jsou odsunuty důležité moravské instituce jako Moravská galerie v Brně nebo Muzeum umění v Olomouci nebo Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně. Naznačená osa sever – jih je přitom v případě propojení na Polsko a na Rakousko a Slovensko potenciálně velmi nosná. Absentuje také patřičný důraz na už zmíněnou klíčovou spolupráci s místní uměleckou scénou, spolupráce s ostravskými školami, hledání synergických mechanismů s už zavedenými kulturními událostmi v Ostravě (Colours of Ostrava, Ostravské dny,...) atd.

Je velmi důležité, že představitelé města Ostravy dospěli k názoru, že realizace městské galerie je aktuálním problémem a jsou rozhodnuti takovou instituci i patřičně dotovat. Naplňování dlouhodobého snu ostravské uměnímilovné veřejnosti probíhá tempem, které může navodit některé krizové momenty, které by v případě systematičtějšího hledání nejoptimálnější koncepce, podoby a organizační struktury nemusely nastat. Za uspěchané považuji i to, že ještě před výběrem uměleckého šéfa MGO je připraven výstavní na rok 2014, přičemž osobnost, která bude celý záměr galerie naplňovat a dávat mu faktickou podobu, bude muset hned v při rozjezdu instituce rezignovat

na probíhající program.

Nezbývá než si přát, aby výběrové řízení na pozici uměleckého šéfa proběhlo transparentně a důstojně a aby se podařilo najít osobnost, která společenský konsensus a politický záměr promění v realitu, která napomůže v redefinici Ostravy.

Rostislav Koryčánek

rostislav.korycanek@gmail.com
Selská 29
614 00, Brno